

Superar el desencantament

Ds, 19/05/2012 per Lluís Serra

[Gerasa](#)

Vivim una època de desencís. La crisi actual, a tots els nivells, ho accentua. Les grans esperances s'han marcit. Els grans relats han perdut consistència i només queda espai per a l'anècdota. Els monoteismes s'han esquarterat i s'han trencat en mil trossets d'idolatries sense límit. Les lluites polítiques i socials es revelen inoperants. Els seus triomfs decauen ja en un primer moment. La decepció i la desil·lusió sorgeixen per tot arreu. L'esperança perd els seus arguments. L'estat del benestar s'enfonsa en les arenes movedisses. Els homes i les dones vaguen en la seva vida sense el sentit que els proporciona treballar per una causa justa. Mentrestant, moltes persones es distreuen amb els aparells tecnològics i transiten per les xarxes socials en una recerca difosa sense saber ben bé què.

En una entrevista radiofònica, el conductor del programa em va preguntar què es podia fer per superar el desencís. Li vaig respondre: «**Primer cal saber per què una persona s'ha encantat per alguna cosa i què ha passat per què s'hagi produït el des-encantament.**» S'arriba a la decepció quan algú s'encanta pel que és secundari, el que és superflu, el que és transitori, el que és banal. En aquest cas, tard o d'hora es cau en el desencantament perquè res intranscendent no pot oferir alguna cosa que ompli la vida de sentit. Passa, de vegades, que algú es pot encantar per projectes que valen la pena i hi posa moltes expectatives. Aleshores, si aquestes no es compleixen, arriba la desil·lusió. El desencantament prové, en aquesta ocasió, de la manera d'afrontar les situacions de la vida. Es paga un preu per la pèrdua de realisme. Els altres no tenen l'obligació de complaure'ns en la realització dels nostres somnis personals. Finalment, si una persona s'encanta pel que és essencial i ho afronta amb lliurament sense buscar-se ell mateix no pot arribar mai al desencantament.

Quines realitats gaudeixen d'aquest marxamo essencial? Si algú s'encanta per la bellesa física d'una persona, potser amb el pas del temps caurà en el desencantament quan els trets perdin la frescor o per qualsevol altra raó. El protagonista de la pel·lícula *Damage* [Ferida] de Louis Malle (1992) destrueix la seva família i enfonsa la seva carrera quan s'apassiona per la xicota del seu fill. Quan tot està perdut, expressa el seu últim record: «Només la vaig veure una altra vegada. La vaig veure accidentalment a l'aeroport, quan canviava d'avió. Ella no em va veure. Estava amb el Peter. Portava un nen. No era diferent de les altres.» La darrera frase és demolidora. Valia la pena haver-se encantat així per engegare-ho tot a rodar? En canvi, encantar-se per la bellesa, i saber-ne rastrejar les empremtes per tot arreu, no condueix mai a la decepció. **Es tracta de saber distingir el que és permanent del que és transitori, la veritat de l'engany, l'amor de l'egoisme, la llibertat de l'esclavitud, Déu de la idolatria.** El primer captiva quan s'arriba al fons. El segon atrau mentre funciona, però, tard o d'hora, es cau en el desencantament, que tenen tots els ingredients d'una pèrdua. Cal fer un dol. Com sant Francesc de Borja que, quan va descobrir els efectes de la mort en l'emperadriu Isabel de Portugal, va exclamar segons una tradició: «No servir mai més un senyor que es pugui morir.» Obrir-se a les realitats que proporcionen sentit a la vida és una manera de vacunar-se contra el desencantament. Les temptacions de les promeses fàcils sempre assetgen. La publicitat, com els encantadors de serps, sap com seduir-nos i capturar-nos per

caure al parany. En canvi, **el que és essencial té el segell de l'eternitat, davant de la qual cosa no hi ha desencantament possible.**